

یکشنبه بیست و نهم آبان ماه ۱۴۰۱

نشست هشتم؛ سال دوم؛ فقه هنر؛

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد و آله الطاهرين

اللهم كن لوليک الحجة ابن الحسن صلواتک علیه و علی آباءه فی هذه الساعة و فی کل ساعة وليا وحافظا و قائدا و ناصرا و دليلا و عينا حتی تسکنه ارضک طوعا و تمتعه فیها طويلا

حکم صورت شک در مساله غنا و ادامه بحث فقه موسیقي

ما در بحث غنا با دو شبهه مواجهیم؛

شبهه حکمیه و شبهه موضوعیه (مصادقیه)

غنا بحث خاصی در این باره ندارد ما اگر اهل اجرای برائت در شبهات حکمیه باشیم، این جا هم برائت جاری می کنیم؛ و لذا اگر دار الامر بین این که مثلا غنای فقط مطرب حرام است یا اعم از مطرب و غیر مطرب...؛ غنا مطلقا حرام است یا با محتوای باطل حرام است.

و چون نظر صحیح اجرای برائت در شبهات حکمیه است، قائل به برائت می شویم.

در موضوعیه که حتی اخباریین هم قائل به برائت هستند... (در حکمیه با ما اختلاف داشتند) برخی از اصولی ها، در شبهات مصادقیه بحث دارند و می گویند چون آن جا بیان با شارع نیست؛ باید احتیاط شود؛ و این مطلب کمتر به آن توجه شده است.

ما مجوز نداریم به محض شک اجرای برائت کنیم، در شبهات مصادقیه اصلا فحص نیست؛

مهم این است که ما این جا بتوانیم تاسیس اصل داشته باشیم

یعنی بگوئیم اصل بر عدم فحص است و اجازه اقتحام است الا ما خرج و اصل بر فحص و عدم جواز اقتحام الا ما خرج.....

پس ما هر چه در جاهای دیگر می بینیم این جا هم می بینیم .

بحث جدید داریم به نام فقه موسیقي

در مورد موسیقي باید دقت داشته باشید که ما منظورمان از این کلمه نواختن آلات است که از آن صدای موزون در بیاید.....

که به آن صدای موزون گفته میشود موسیقی

ما اگر هم بحث میکنیم و میگوییم موسیقی جایز است یا نه منظور استعمال آلات است. و باید حواسمان باشد که باز در دامان غنا نغلطیم...

البته موسیقی گاه به آن آهنگ می گویند و گاه با یک مسامحه به خودنواختن آلات می گویند.

عبارتی دارم که بسیاری به صدای طبیعت می گویند موسیقی

گاه مراد از موسیقی آهنگی است که از ابزارهای معروف به وجود می آید و گاه مراد از آن مطلق آهنگهایی است که پدیده های طبیعی مثل باد و آب صادر می شود... یعنی صدای آب و باد و یا برخی صدای کوه را.. موسیقی می دانند .

در یوگا حتی موسیقی کوهستان را به زعم خود کشف کرده اند و در عرفان واره... موسیقی حقیقی کل هستی را کشف کرده اند و معتقدند اگر می خواهید خدا را مناجات کنید باید در قالب همین موسیقی هماهنگ باشید

مراد همان استعمال آلات و نواختن آلات است ...

جالب است بدانید کلمه موسیقی در نصوص دینی ما نیامده است .

موسیقی غیر غنا است ؛ غنا عنوان تعلیمی نیست ولی موسیقی عنوان تعلیمی است و برای مفاهمه می آید ...

به همین خاطر من نوشتم: فاللازم سوق البحث الی استعمال ادوات ...

صحبت در باب کلمات است ؛ در موضوع قتل ببینید اگر کسی توسط کسی زخمی شد و البته به گونه ای کاری نبود که او بمیرد پسر این مضروب این قضیه را دید که فلانی پدرش را زده است(البته پدر هنوز زنده است) فرض کنید این هم معطل نشد و اسلحه کشید و فرد ضارب اول را کشت (هنوز حق قصاص ندارد؛ چون زنده است) .

اگر پدر نمیرد و بهبودی پیدا کند، این پسر به عنوان قاتل حساب می شود؛ ولی فرض کنید پدر هم یک ساعت بعد مرد ، بحث این است که این پسر حق قصاص نداشت چون ولی مقتول حق قصاص دارد و طبق لسان عرب و ابن منظور این قتل نیست؛ ولی اگر بگوییم که شارع فرموده من قتل مظلوما فقد جعلنا لولیه سلطانا.... این قتل خصوصیت ندارد ؛ این قتل آسیبهای منجر به مرگ را هم می گیرد . البته لغت با شما همراهی نمی کند . ولی تناسب حکم و موضوع با لغت همراهی می کند و لذا این آدم ، ممکن است بگوییم مستحق تعزیر هم ممکن است باشد چون بدون حکم دادگاه رفته قصاص کرده ولی موضوع این است که این پسر نه باید دیه بدهد و نه قصاص شود.

قانون مجازات اسلامی همین مساله را دارد.

ماده ۳۴۹ قانون مجازات اسلامی

ولی دم نمی‌تواند پیش از فوت مجنی علیه، مرتکب را قصاص کند و در صورتی که اقدام به قتل مرتکب نماید، چنانچه جنایت در نهایت سبب فوت مجنی علیه نشود مستحق قصاص است، در غیر این صورت به تعزیر مقرر در قانون، محکوم می‌شود؛ مگر در موردی که ولی دم اعتقاد دارد مرتکب مشمول ماده (۳۰۲) این قانون است که در این صورت، مستحق قصاص نیست.

من این ماده را قابل دفاع میدانم

قرار شد ما روی موسیقی حساب نکنیم و قرار بر این شد روی استعمال آلات حساب باز کنیم؛

مخالفت کردند بسیاری از افراد از جمله صاحب ریاض؛ آسید علی؛ می گوید:

الثانی عن المحرمات؛ الآلات المحرمة كالعود، والطبل والزمر باجماعنا المستفيض النقل و هو الحجة نراقی می گوید:

اجماع منقول بل هو اجماع محقق و هو الحجة ...

فقیه جواهری:

بلا خلاف بل الاجماع بقسمیه ...

حتی اردبیلی هم فرموده است : اجماع داریم.

جایگاه فقهی این بحث قوی است...

محدث بحرانی : هم همین نظر را دارد.

هفته آینده بحث های مهمی است و آن این که آیا استعمال این آلات به ما هو استعمال این آلات مشکل دارد یا به شرطی که مصداق موسیقی شود؛ سوال این است اگر کسی از این آلات استفاده کرد اما نه به عنوان صدای موزون یا به اعتبار لهو؛ سه شکل شد...

لهو هم لهو مطلق یا لهو خاص این ها بحث هایی است که باید هفته آینده به آن پردازیم.

نفس این ها لهو شرعی است و حالت دوم این که ممکن است لهو شرعی نباشد، ممکن است استفاده نشود اما لهو شرعی هم باشد مثلا در جنگ یا عزا استفاده شود یا د ر عزاداری این مبحث را کار کنید تا هفته آینده

